

Geirfa - termau a ddefnyddir mewn gwersi

Banc stryd fawr	Banc sy'n cael ei redeg fel busnes. Mae'n gofalu am arian, yn benthycy arian ac yn helpu pobl i dalu am bethau (trwy ddyroddi cardiau debyd a chredyd)
Bank of England	Banc canolog y Deyrnas Unedig – mae'n gyfrifol am gadw'r economi'n iach a'r system ariannol yn ddiogel
Benthyciad	Arian a fenthycwyd, fel arfer gan fanc neu gymdeithas adeiladu
Budd-daliadau	Taliadau gan y Llywodraeth i'r rhai sy'n methu gweithio (e.e. sy'n sâl, yn methu dod o hyd i waith, neu'n gofalu am rywun yn llawn amser)
Busnes	Sefydliad sy'n darparu nwyddau neu wasanaethau i'r cyhoedd neu i fusnesau eraill â'r bwriad o wneud elw ar y gweithgareddau hynny.
Canlyniad	Rhywbeth sy'n dod yn sgil rhywbeth arall
Chwyddiant	Pan fod prisiau nwyddau a gwasanaethau yn gyffredinol yn codi. Fel arfer mae'n cael ei fynegi fel cyfradd ganrannol flynyddol
Cyflogwr	Person neu fusnes sy'n cyflogi pobl
Cyfradd Banc	Y gyfradd llog a ddefnyddir gan y Bank of England wrth fenthycy arian i fanciau stryd fawr. Mae'n dylanwadu ar y llog y mae banciau stryd fawr yn ei godi ar ei cwsmeriaid, neu'n ei dalu iddynt.
Cyfradd llog	Y ganran a ddefnyddir i gyfrifo llog. Er enghraifft, byddai benthyciad o £1000 ar gyfradd llog o 5% yn golygu llog o £50 y flwyddyn
Dadansoddi	Ymchwilio rhywbeth yn ofalus er mwyn ffurfio barn
Defnyddiwr	Rhywun sy'n prynu nwyddau neu wasanaethau. Mae pob un ohonom yn ddefnyddwyr mewn rhyw ffordd neu'i gilydd
Defnyddiwr beirniadol	Rhywun sy'n meddwl yn ofalus ynglŷn â phenderfyniad i brynu rhywbeth
Dyled	Arian sy'n ddyledus – ac y disgwylir y caiff ei dalu'n ôl – gan unigolyn, busnes neu wlad
Galw	Cyfanswm y nwyddau neu wasanaethau mae pobl eisiau, ac yn gallu eu prynu
Gwasanaethau	Cynnyrch a gynigir ar ffurf tasg yn hytrach na pheth go iawn e.e. triniwr gwallt, gwasanaethau ariannol, gweinydd
Gweithiwr	Rhywun sy'n gweithio i berson neu fusnes
Gwneuthurwr	Person neu fusnes sy'n gwneud cynnyrch
Hunangyflogedig	Incwm a dderbynnir gan bobl sydd wedi ymddeol naill ai o'r Llywodraeth fel budd-dal neu gan eu cyn-gyflogwr y byddant wedi cyfrannu ato yn ystod eu bywydau gweithio trwy dalu treth neu drwy wneud taliadau i mewn i gronfa bensiwn
Incwm	Arian rydym yn ei ennill neu'n ei dderbyn o weithio am gyflog neu salari neu o fuddsoddi mewn asedau, e.e. arian mewn banc, mewn stociau a chyfranddaliadau, mewn eiddo

Geirfa - termau a ddefnyddir mewn gwersi

Llog	Y gost o fenthyca a'r arian a enillir ar gynilion
Llywodraeth	Y grŵp o bobl sydd wedi eu hethol i lywodraethu'r wlad
Masnach Deg	Masnach rhwng cwmnïau mewn gwledydd datblygedig a chynhyrchwyr mewn gwledydd sy'n datblygu lle mae prisiau teg yn cael eu talu i'r cynhyrchwyr." Y gweithgaredd "Masnach Deg" hwn sy'n arwain at amodau gwaith gwell i'r rhai hynny mewn gwledydd sy'n datblygu
Nwyddau	Cynnyrch ffisegol, fel bwyd, dillad, ffonau symudol
Pensiwn	Incwm a dderbynnir gan bobl sydd wedi ymddeol naill ai o'r Llywodraeth fel budd-dal neu gan eu cyn-gyflogwr y byddant wedi cyfrannu ato yn ystod eu bywydau gweithio trwy dalu treth neu drwy wneud taliadau i mewn i gronfa pensiwn
Targed chwyddiant	Y gyfradd chwyddiant mae'r Llywodraeth am ei gyflawni er mwyn cadw prisiau'n sefydlog. Mae hyn yn 2% y flwyddyn*
Tâl, cyflog	Arian sy'n cael ei dalu i weithiwr am weithio
Treth	Cyfraniadau gan unigolion, defnyddwyr a busnesau i ariannu polisiau a gwasanaethau'r Llywodraeth fel ysgolion, ysbytai, amddiffyn, y Gwasanaeth Sifil a gwariant arall y Llywodraeth
Tuedd	Dangos rhywbeth neu rywun mewn ffordd gadarnhaol neu negyddol sy'n annheg

Geirfa - termau bonws

Adwerthwr	Person neu fusnes sy'n gwerthu nwyddau i'r defnyddiwr
Banc canolog	Y banc cenedlaethol sy'n darparu gwasanaethau bancio i'r Llywodraeth ac i'r banciau stryd fawr e.e. yn y Deyrnas Unedig, y Bank of England yw hwn
Cyflenwad	Y nwyddau a'r gwasanaethau mae cynhyrchwyr yn fodlon neu'n gallu eu darparu am bris penodol
Cyflog	Arian sy'n cael ei dalu i weithiwr am weithio
Cynhyrchydd	Person neu fusnes sy'n gwneud neu sy'n tyfu nwyddau, neu sy'n cyflenwi gwasanaethau
Masnach	Y broses o brynu a gwerthu nwyddau rhwng unigolion, busnesau neu wledydd